

A magyarországi kertek pókjai

Pók-Háló részvételi kutatás az ÖMKi szervezésében

Az alábbi táblázatban felsorolt taxonokról (faj, fajpár, genus) találsz leírást a dokumentumban. Keresz rá a kertedben is előforduló pókok nevére a Ctrl+F keresés segítségével, hogy érdekességekről olvashass!

TUDOMÁNYOS NÉV	MAGYAR NÉV
<i>Araneus alsine</i>	hűsölő kereszttespók
<i>Araneus angulatus</i> vagy <i>Araneus circe</i>	vállas vagy hamvas kereszttespók
<i>Araneus diadematus</i>	koronás kereszttespók
<i>Araniella</i> spp.	zöld- vagy tökkereszttespókok
<i>Argiope bruennichi</i>	darázspók
<i>Cheiracanthium</i> cf. <i>mildei</i>	sárga dajkapók
<i>Dysdera</i> sp.	fojtópók
<i>Ebrechtella tricuspidata</i>	alakoskodó karolópók
<i>Eratigena atrica</i>	nagy zugpók
<i>Eresus moravicus</i>	sárgafejű bikapók
<i>Ero aphana</i>	nagy bütyköspók
<i>Evarcha arcuata</i>	íves ugrópók
<i>Frontinellina frutetorum</i>	bokor vitorlaspók
<i>Geolycosa vultuosa</i>	pokoli cselópók
<i>Harpactea rubicunda</i>	vörös rablópók
<i>Heterotheridion nigrovariegatum</i>	fehér törpepók
<i>Hogna radiata</i>	réti farkaspók
<i>Holocnemus pluchei</i>	márványos álkaszáspók
<i>Leptorchestes berolinensis</i>	fekete hangyautánzóspók
<i>Lycosa singoriensis</i>	szongáriai cselópók
<i>Micrommata virescens</i>	hunypók
<i>Mimetus laevigatus</i>	bütyköspók faj
<i>Misumena vatia</i>	viráglakó karolópók
<i>Nigma walckenaeri</i>	zöld hamvaspók
<i>Nuctenea umbratica</i>	rés-kereszttespók
<i>Oxyopes lineatus</i>	hiúzspók
<i>Parasteatoda tepidariorum</i>	üvegházi törpepók
<i>Pardosa lugubris</i> vagy <i>Pardosa alacris</i>	gyászfarkaspók vagy sárgafoltos gyászfarkaspók
<i>Philodromus dispar</i>	lomb karolópók
<i>Philodromus</i> cf. <i>longipalpis</i>	fürgekarolópók faj
<i>Pisaura mirabilis</i>	csodáspók
<i>Poecilochroa variana</i>	kövipók faj
<i>Scotophaeus</i> sp.	kövipók faj
<i>Scytodes thoracica</i>	csupaszpók
<i>Steatoda grossa</i>	nagy faggyúpók
<i>Titanoeca schineri</i>	kétpettyes méspók
<i>Trochosa terricola</i>	földi farkaspók
<i>Uloborus walckenaerius</i>	derespók
<i>Xysticus</i> sp.	karolópók faj
<i>Zoropsis spinimana</i>	tüskéskezű álfarkaspók

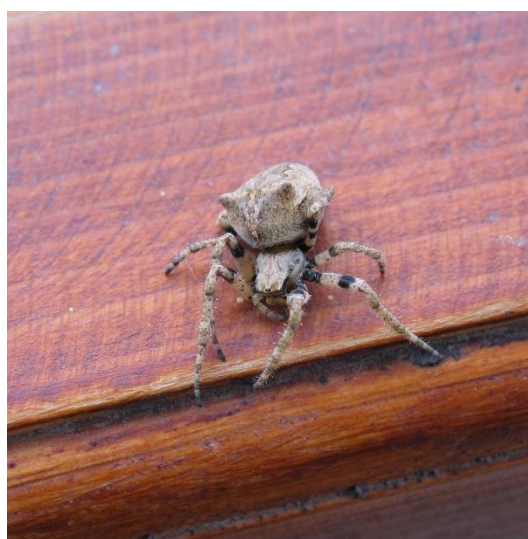

Hűsölő keresztespók (*Araneus alsine*) nőténye igyekszik felfelé a virág szárán. A nagyjából 13 milliméteres testnagyságot elérő pók Európa-szerte előfordul, specifikus élőhelypreferenciája miatt mégis ritka. Lápúréteken, ártéri erdőkben, és nádasok árnyékos részén, 15-20 centi magasban szövi kerekhálóját. A mocsarak lecsapolása, jellegzetes élőhelyének folyamatos csökkenése miatt a faj egyre ritkább Európában, bár Magyarországon még nem védett státuszú. Az egész pók vörösesbarna-narancsvörös színezetű, világos foltokkal tarkított utóteste miatt angol nyelven „eperpók”, németül „narancssárga keresztespók” néven ismert. Hálója közepére összesodort falevélből készíti magának rejtekhelyet.

Kép készítője: Buslig Johanna

A fotón látható különös külsejű pók **vállas vagy hamvas keresztespók (*Araneus angulatus* vagy *Araneus circe*)** nőtény példánya. E két, rendkívül hasonló faj egyedei hazánk legnagyobb keresztespókjai közé tartoznak, a nőtények akár 2 centiméternél is nagyobbra nőnek. Szabályos kerekhálójuk mérete is impozáns: a fogóháló átmérője elérheti az 50 centit is, míg az azt tartó főfonál megfigyelések szerint akár 5 méteres távolságot is áthidalhat. Lombos és fenyőlelgyes erdők szegélyén találkozhatunk velük leggyakrabban, ezen éjszaka aktív fajok főként éjjelilepkéket és más repülő rovarokat ejtenek csapdába.

Kép készítője: Pál Attila

Szabó Szabolcs rajzfilmrendező **Vízipók-csodapók** című sorozatából talán sokaknak ismerős a fotón látható **koronás keresztespók (*Araneus diadematus*)**. Az akár 2 centiméteres testméretet is elérő pókfaj szabályos kerekhálója gyakori látvány erdőszéleken, parkokban és kertekben, többnyire egy-két méteres magasságban. A faj általában könnyen felismerhető az utótesten látható jellegzetes, fehér foltokból álló, keresztalakú minta alapján, bár különösen idős nőtények esetében a kereszt akár teljesen el is tűnhet. A pókok színezete a sápadt fehértől a barnáson és rozsdáson át a vöröses és szinte fekete színig rendkívüli változatosságot mutat. A koronás keresztespók képes megváltoztatni színárnyalatát annak megfelelően, hogy mennyi fényt ér az adott egyed: a sötétebb, árnyasabb helyeken többnyire sötét, barnás színezetű egyedekkel, a napnak kitett részekben viszont inkább világos színű pókokkal találkozhatunk. Repülő rovarokra vadászik, a nőtények két évig is élhetnek, petéik őszi lerakása után azonban elpusztulnak.

Kép készítője: Berta János

A **zöld- vagy tökkesztespókok** (*Araniella* spp.) szintén kerekhálót készítenek, cserjéken, bokrokon, kisebb fákon találkozhatunk velük. Jellemző rájuk, hogy élénk zöldessárga színű utótestük hátoldalán két sávban fekete pontokat viselnek.

Kép készítője: Dr. Hudák Mária Anna

A **darázspóknak** (*Argiope bruennichi*) jellemzően az aljnövényzet a lakhelye, itt készíti nagyméretű kerekhálóját. Megjelenése darázsra emlékeztet, ez feltehetően némi védelmet biztosít a madarak ellen, ugyanakkor külleme az emberek számára is ijesztő lehet. Félni azonban nem kell tőle, a hálója nélkül szinte védtelen.

Kép készítője: Karl Ágnes

Kicsinyei őrzésében megzavart **sárga dajkapók** (*Cheiracanthium* cf. *mildei*) nősténye ereszkedik lefelé a fenti rozsdás csövön, hátsó lábaiba a nemrég kikelt kispókok közül kapaszkodik néhány. A dajkapókok (Cheiracanthiidae) jellemzője, hogy leveleket, fűszálakat erősítenek össze, és az így kialakított szövedékbe rakják le petéiket, amelyeket nevékhöz híven őriznek, „dajkálnak” azok kikeléséig, sőt, a kispókok első pár vedléséig. Hazánkban több, mint egy tucat faj él, közülük épületekben leggyakrabban a körülbelül 1 centis testhosszra megnövő sárga dajkapókkal találkozhatunk. E pókok éjszaka indulnak vadászatra, a nappal többnyire két fal, vagy a fal és a mennyezet találkozásához erősített hálósákban töltik. Alapvetően félnék természetű pókról van szó, és bár marása lehet kellemetlen, nem igényel orvosi ellátást.

Kép készítője: Horváth Szimóna

A **fojtópók** (*Dysdera* sp.) meglehetősen barátságtalan megjelenésű jószág. Tartani azonban nem kell tőle, ugyanis csáprágói azért olyan nagyok, hogy a földiászkat meg tudja velük ragadni. Az ászkákon kívül nem is táplálkozik mással.

Kép készítője: Bombay Bálint

Fiatal **alakoskodó karolópók** (*Ebrechtella tricuspidata*) várakozik a zsákmányra. Jellegzetes zöld lábaival és előtestével, valamint a világos-sárgás utótesten mutatkozó Y, vagy villa alakú sötét, gyakran vöröses mintájával könnyen felismerhető faj. Erdőszéleken és száraz gyepeken növő virágokon gyakori, többnyire a virágot látogató repülő rovarokkal, méhekkel, darazsakkal, legyekkel táplálkozik. Érdekesség, hogy a 19. században Herman Ottó zoológus (1835-1914) még „villás nyesópóknak” nevezte a fajt, miközben az „alakoskodó” nevet színváltó képessége miatt akkoriban a mai viráglakó karolópók (*Misumena vatia*) viselte. A későbbiekben feltehetően egy taxonómiai baki folytán az *E. tricuspidata* kapta meg az „alakoskodó” nevet, holott ez a faj színváltásra nem képes.

Kép készítője: Paulikné Szarka Krisztina

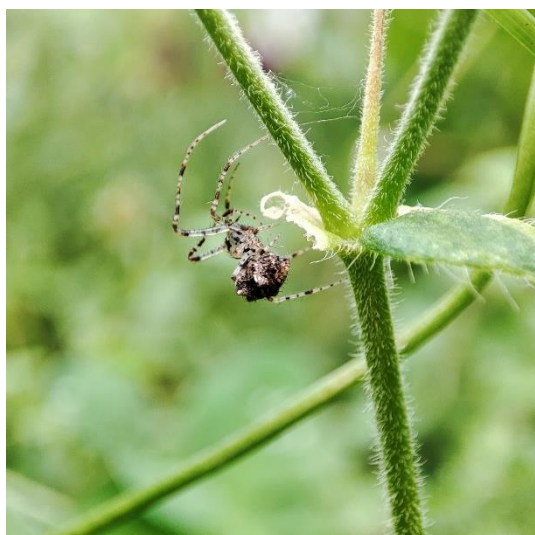
Nőstény **nagy zugpók** (*Eratigena atrica*) figyel feldúlt hálójában. Bár testhosszuk ritkán haladja meg a másfél centimétert, a hímek lábfeztávolsága 6 centiméternél is több lehet, hosszú, erőteljes, szőrös lábaik és gyors mozgásuk miatt e faj egyedei gyakran keltenek riadalmat a szemlélőkben. Házakban, fészerekben éppúgy előfordulnak mint erdei fák gyökerei között. A zugpókfélékre jellemző, teraszos, tölcsérben végződő lepelhálót készítenek sarkokba, repedésekbe, melyet azonban gyakran elhagynak, hogy szabadon kutassanak prédaállat után. Képesek harapni, a következmények azonban nem igényelnek orvosi ellátást.

Kép készítője: Ujj Zsuzsi

Párt kereső hím **sárgafejű bikapók** (*Eresus moravicus*) iparkodik a göröngyök között. A bikapókok családjának (Eresidae) mindhárom hazai faja védett. Ha sarokba szorítják őket, e veszélytelen harapású apró pókok fenyegetően felemelik vészjóslóan vörös utótestüket, ezzel akarva ráijeszteni a támadóra. Csak a felnőtt hímek ilyen mutatós színezetűek, a nőstények és fiatal hímek testét sötét, bársonyos szőrzet borítja, és csak nagyon ritkán kerülnek szem elé rejtett életmódjuk miatt. A bikapókok jellemzően sziklagyepéken, sztyeppréteken élnek, ahol közvetlenül a talajszinten készítik a fűszálakkal és mindenféle törmelékkel álcázott csőszzerű lakószövedéküket. Az arra járó rovarok keltette rezgésekre a bikapók kiront, megragadja áldozatát, és bevonszolja otthonába. A felnőtt hímek a lakószövedéket elhagyva szabadon kóborolva keresnek párt maguknak. A nőstények védik a petéiket, sőt, a kikelő kispókokat is saját testükkel táplálják, amelyek így elemézik anyjukat (matrifágia).

Kép készítője: P. Gábor

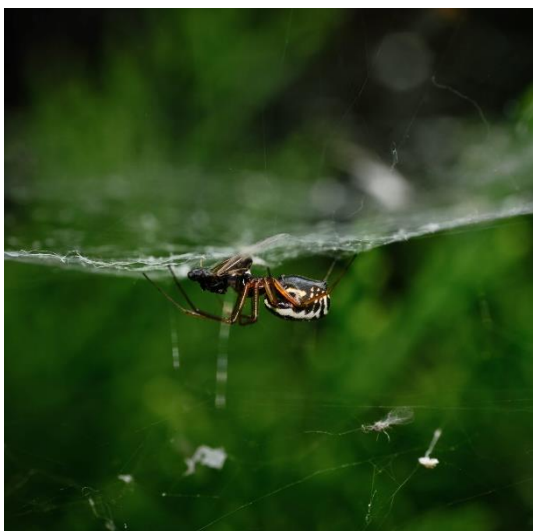
Nagy bütyköspók (*Ero aphana*) kapaszkodik felfelé egy növény szárán. 3-4mm-es testhosszával nem óriás a hazai pókok között, vadásztechnikája azonban annál izgalmasabb. Az éjszaka aktív nagy bütyköspók ugyanis a többi hazai *Ero* fajhoz hasonlóan kizárólag más pókokkal táplálkozik. Nem készít saját fogóhálót, hanem felkeresi hálószővő pókok, különösen törpepókok hálóját, hosszú első lábával prédaállat vergődését utánozva odacsalja magához a háló gazdáját, majd gyors mozdulattal lábon harapja azt. Az áldozat szinte azonnal lebénul, és a bütyköspók a lábon keresztül kiszívja zsákmánya nedveit. Élőhelypreferenciáját tekintve nem válogatós, a természetben éppúgy előfordul, mint emberlakta területeken, nedves és száraz élőhelyeken egyaránt otthon érzi magát, főként az aljnövényzet-szinten találkozhatunk vele. A bütyköspókok magyar nevüket az utótesten látható kis kitüremkedésekről kapták.

Kép készítője: Makay Eszter

Íves ugrópók (*Evarcha arcuata*) nősténye áll lesben az érett málnán. A főként réteket, ritkás növényzetet kedvelő faj a többi ugrópókhoz hasonlóan háló nélkül, szabadon vadászik. Ehhez különlegesen fejlett látását használja, pontosan felméri a préda távolságát, térbeli elhelyezkedését, majd egyetlen, villámgyors vetődéssel ragadja meg azt. A képen látható példány utóteste alighanem petéktől ilyen duzzadt, hamarosan kokont fog rakni. A petezsákot vékony növényzárakból vagy levelekből készült rejték helyen készíti, és őrzi. A 6-8 mm hosszúságú, jellegzetes mintázatú nőstényekhez képest a hímek kisebbek, és egész testük csillogó fekete, csak a szemrégióban viselnek fehér szőröket.

Kép készítője: Paulikné Szarka Krisztina

A **bokor vitorlaspók** (*Frontinellina frutetorum*) vitorlahálóját általában bokrokon, cserjéken készíti és a hálóban fejjel lefelé mozogva alulról ragadja meg a hálóba potyogó ízeltlábúakat.

Kép készítője: Vizinger Zsolt

Hím **pokoli cselőpók** (*Geolycosa vultuosa*) pihen a százfórintos érmén, előtestén szépen látszik a fajra jellemző, pókot mintázó, világos minta. E védett farkaspókféle 2,5-3 centis testhosszával hazánk legnagyobb pókjai közé tartozik. A pokoli cselőpók földbe ásott tárnában él, a bejárat mellett elhaladó bogarak, sáskák és más rovarok keltette rezgésekre reagálva, villámgyorsan csap le a prédára. Harapása fájdalmas ugyan, de az emberre nézve veszélytelen. A hímek kettő, a nőstények több évet is élhetnek.

Kép készítője: Dr. Hudák Mária Anna

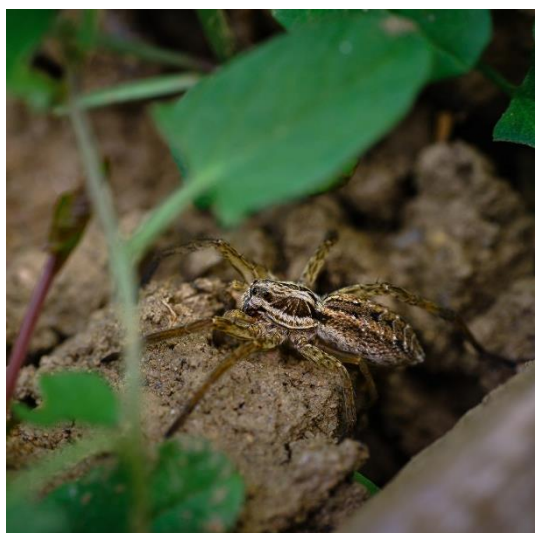

A **vörös rablópók** (*Harpactea rubicunda*) a fojtópókok családjába (Dysderidae) tartozik és a fojtópók fajokhoz (Dysdera spp.) nagyon hasonlít. Míg a fojtópókok (Dysdera spp.) ászkákkal táplálkoznak, addig a rablópók egyéb ízeltlábúakat is elfogyaszt és csáprágója sem olyan hosszú, mint a fojtópókoké. Kövek, lehullott falevelek vagy épp korhadék alól szokott leggyakrabban előkerülni.

Kép készítője: Paulikné Szarka Krisztina

Nőstény **fehér törpepók** (*Heterotheridion nigrovariegatum*) ereszkedik lefelé, kisméretű, meglehetősen zűrös hurokhálóját szöve a képen látható virágon. E parányi pókfaj testhossza a 4mm-t is alig éri el, hálójával kisebb, a növényre érkező mászó és repülő rovarokat ejt zsákmányul. Kokonját többnyire feltekereselt levelek belsejébe rejti, és őrzi a kispókok kikeléséig. A faj magyar nevét a nőstények sápadt, fehéres-sárgás színezetéről kapta, latin elnevezése ezzel szemben a hímek elő- és utótestén, valamint lábain feltűnő pöttyök és gyűrűk fekete színére utal. Napsütötte erdős pusztákon és erdőszéleken, bokrokon gyakori, de épületek körüli kertekben is előfordul.

Kép készítője: Gerébi Dóra

Fiatal **réti farkaspók** (*Hogna radiata*) figyel a levelek árnyékában. Augusztusban, a párzási időszakban lehet leggyakrabban találkozni a fajjal, amikor a felnőtt hím és nőstény egyedek egymást keresve betévednek a lakásokba is. Impozáns, 2,5 centit is meghaladó testhosszukkal nem ritkán keltenek (alaptalan) riadalmat a lakosok körében. Háti oldaluk barnás, az előtesten jellegzetes, világos színű, sugaras mintával; hasi oldaluk viszont gyakran teljesen fekete, ezzel kiérdemelve a faj német nevét: "feketehasú tarantella"(schwarzbäuchige Tarantel).

Kép készítője: Vizinger Zsolt

Márványos álkaaspók (*Holocnemus pluchei*) függ jellegzetes testtartásban, fejjel lefelé ezen a fotón. Az eredetileg a Mediterráneumban honos faj mára világszerte elterjedt, hazánkban főként épületekben gyakori. A nőstények feltűnő, kupola alakú, 5-10 centi átmérőjű keltetőhálót szőnek, amely védelmül szolgál a frissen kikelő kispókok számára. Magyar nevét az utótest erezetes, díszes mintázatáról kapta.

Kép készítője: Muzslay Péter

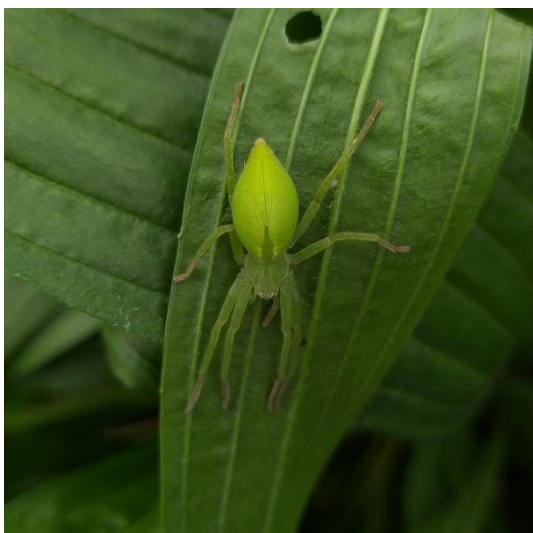
Házfalon várakozó, hím **fekete hangyautánzópók** (*Leptorchestes berlinensis*) látható ezen a fotón. Az ugrópókok családjába tartozó faj az evolúció során testalkatában, mozgásában egyaránt hangyaszerűvé alakult, ezáltal jórészt elvesztve a családra jellemző ugróképességét. A hangyához való hasonlatosság előnye, hogy a kellemetlen szagú hangyasav miatt a hangyákat a legtöbb ragadozó elkerüli. A pók nappal vadászik kisebb rovarokra, pókokra.

Kép készítője: Klecska Ferenc

Feltűnő mintázatú, ritka és védett pókfajunk, a **szongáriai cselőpók** (*Lycosa singoriensis*) pózol egy zöld levélen. Az óriás keresztespók (*Araneus grossus*) mellett hazánk legnagyobb pókja, a nőstények testhossza lábak nélkül meghaladhatja a 4,5 centimétert is. Alapvetően szikes pusztákon és homokpusztagyepeken honos, gyakoribb rokonához, a pokoli cselőpókhoz (*Geolycosa vultuosa*) hasonlóan földbe ásott, függőleges tárnában él. A nőstények évekig élnek, a hímek azonban (a legtöbb pókfajhoz hasonlóan) csak egy párzási szezont érnek meg. A párzás maga augusztusban zajlik, a nőstények azonban csak a rákövetkező évben, kora nyáron rakják le petéiket, amelyeket (a többi farkaspók fajhoz hasonlóan) utótestükhöz erősítve őriznek. A szongáriai cselőpók különös neve Erik Laxmann finn-svéd természettudóstól származik, aki 1770-ben, a faj első leírásának helyszínéről nevezte el a pókot: a mai Kazahsztán keleti végében elterülő síkságról, Dzsungáriáról van szó, amelyet a korban Singoria néven ismertek. Marása a leírások szerint igen fájdalmas tud lenni, ezt leszámítva viszont veszélytelen.

Kép készítője: Gyalai Ingrid

Igazi nappali vadász a **hunyópók** (*Micrommata virescens*). A feltűnően zöld megjelenésű vadászpókot nehéz más hazai fajjal összekeverni. Általában az aljnövényzetet kedveli.

Kép készítője: Buslig Johanna

Igazi ritkaság került lencsevégre a fenti fotón: a **bütyköspók** (Mimetidae) közé tartozó *Mimetus laevigatus* faj a múlt heti hírlevélben említett Ero fajok rokona. Azokhoz hasonlóan szintén kizárólag pókokkal, főleg törpepókfélékkel (Theridiidae) táplálkozik, amelyeket saját hálójukban ejt el (arányaiban) hatalmas csáprágóival. E ritkán fotózott faj éjszaka vadászik az aljnövényzeti és avarszinteken. Teste mindössze 6mm-re nő meg, hosszú, tüskés lábai miatt viszont nagyobbak tűnhet. A génusz tudományos nevét Nicholas Marcellus Hentz (1797-1856) amerikai zoológus adta, valószínűleg arra utalva, ahogy az ide tartozó pókok zsákmányt vagy fajtárs mozgását imitálva (mimesis) csapják be és csalják magukhoz áldozatukat.

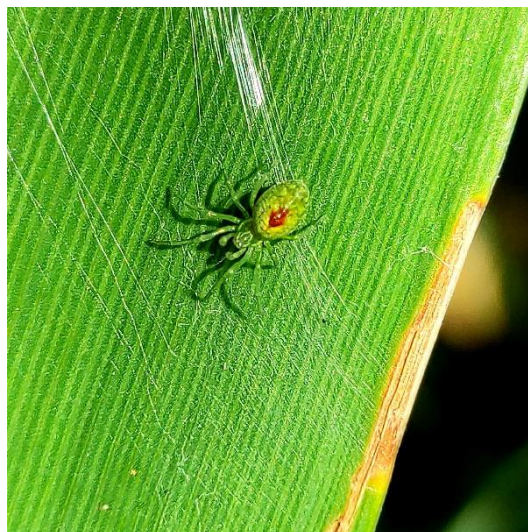
Kép készítője: Sebe Krisztina

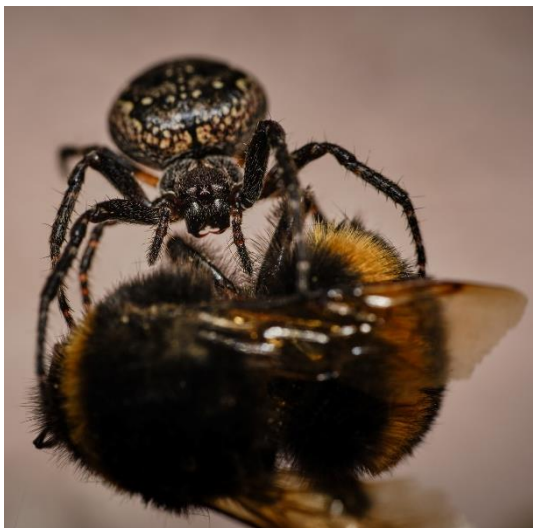
A **viráglakó karolópók** (*Misumena vatia*) kisebb cserjék és lágyszárú növények virágzatát kedveli. A virágokban megbújva mozdulatlanul várja zsákmányát, majd egy óvatlan pillanatban „átkarolja” áldozatát.

Kép készítője: Vizinger Zsolt

Zöld hamvaspók (*Nigma walckenaeri*) szövi hálóját egy levélen. E kisméretű, ám annál mutatósabb pók mindössze 5mm-es testhosszúságot ér el, erdőszéleken, kertekben is gyakori. Hálóját többnyire fák, bokrok és futónövények leveleinek felszínére feszíti ki, a pók a lepelszerű háló alatt várakozik a leveleken szaladgáló és oda repülve érkező rovarokra. A nőstények egész teste és lábai zöldesek, időnként sárgásak, utótestükön világos mintázattal, esetenként vörös folttal. A hímeknek csak az utóteste zöld, lábaik sárgásak, előtestük vörös. A hamvaspók (Dictynidae) családja az ide tartozó fajok többségénél fellelhető, hamvas kinézetet kölcsönző fehér szőrzetről kapta a nevét.

Kép készítője: Paulikné Szarka Krisztina

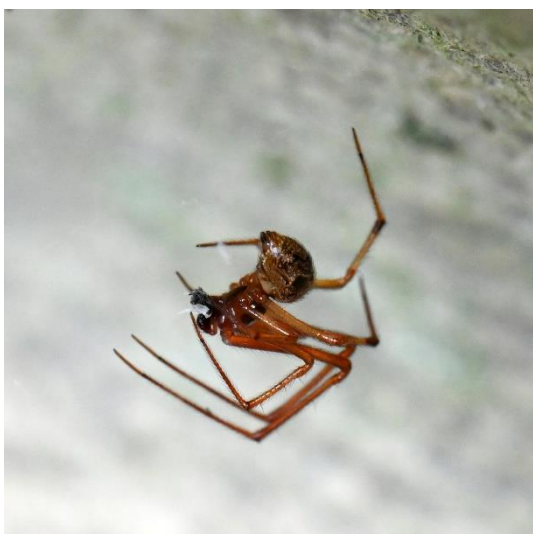
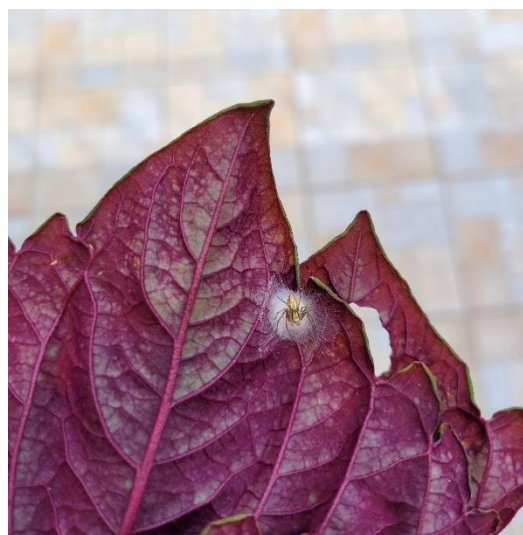

Feketen fénylő lábairól, lapított, kontrasztos tölgylevélmintával ékesített utótestéről viszonylag könnyű felismerni a **rés-keresztespókot** (*Nuctenea umbratica*). Jellegetes, aszimmetrikus kerekhálót sző, amelynek középpontja a háló mértani közepéhez képest mindig el van tolva a pók nappali rejtékhelyének irányába. Nappal lapos testfelépítését kihasználva keskeny kis résekben, elváló fakéreg alatt vagy gerendák repedésében bújik meg, hálójában várakozva csak éjjel láthatjuk a pókot. Az akár másfél centiméterre is megnövő rés-keresztespók képes lehet átharapni az emberi bőrt, ha megszorul, ám marása (a világ összes többi keresztespókfajához hasonlóan) veszélytelen, enyhe tünetekkel jár csak.

Kép készítője: Vizinger Zsolt

A **hiúzpók** (*Oxyopes lineatus*) nőténye a lerakott tojászsomóján üldögél, hogy testével védje az utódait. Hazánkban három hiúzpók faj fordul elő, közülük az *O. lineatus* jellemzően réteken, mezőkön, az aljnövényzeten aktívan mozogva keresi zsákmányát.

Kép készítője: Dr. Hudák Mária Anna

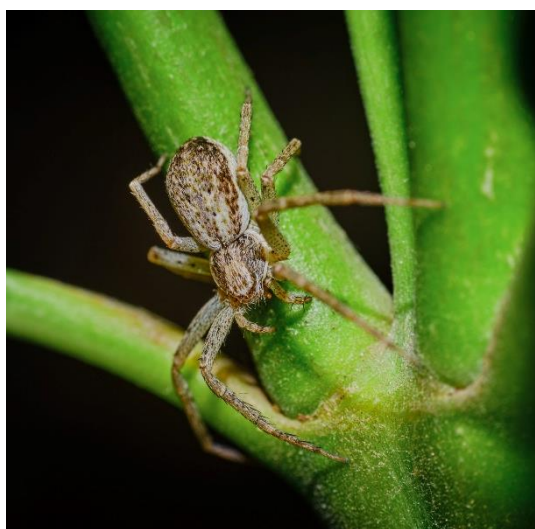
Az **üvegházi törpepók** (*Parasteatoda tepidariorum*) ázsiai eredetű faj, azonban emberi közvetítéssel számos helyre eljutott, így Európába is. Leginkább ablakpárkányok alatt, vagy a fészerben találkozhatunk látszólag rendezetlen „hálókölteményével”.

Kép készítője: Muzslay Péter

A fotón látható vékonylábú, gyorsmozgású pók a hazai farkaspókfélék (Lycosidae) legnépesebb, és talán leggyakoribb nemébe, a *Pardosa* nembe tartozik. A Magyarországon élő huszonegy *Pardosa* faj közül csak néhányat lehet mikroszkópos ivarszervi vizsgálat nélkül fajra határozni, a fenti fotón valószínűleg **gyászfarkaspók (*Pardosa lugubris*)** vagy **sárgafoltos gyászfarkaspók (*Pardosa alacris*)** nősténye látható, ahogy a szövöszemölcsseihez erősített kokonját (tojáscsomóját) cipeli. A kisméretű, 5-8mm testhosszúságú fajpár egyedei általában kerülnek a túl száraz és túl nedves élőhelyeket, erdők avarszintjén igen gyakoriak. Tárnat vagy rejtekhelyet nem építenek maguknak, szabadon barangolva vadásznak és gyors ugrásokkal, rövid lerohanásokkal ejtik el a kisebb rovarokat.

Kép készítője: Bombay Bálint

A **lomb karolópók (*Philodromus dispar*)** meglehetősen ürge jószág. Hálót nem sző, helyette egy helyben ülve lesben állva várja áldozatát. Ha a préda a közelébe kerül, függén ráveti magát. Hogy megfigyeljük, a pókot óvatosan kell megközelítsük, ellenkező esetben nagyon gyorsan elszalad.

Kép készítője: Vizinger Zsolt

A fenti fotón egy igen mutatós **fürgekarolópókfaj, a *Philodromus cf. longipalpis*** nősténye lakmározik egy fátyolkából. A mindössze 7 milliméteres testhosszra növvő nőstények jellemzője a fent is jól megfigyelhető sápadt, szinte áttetsző benyomást keltő színezet. A hímek ennél is kisebbek, és a nőstényekkel ellentétben barnás színezetűek. Lábaik, különösen a tapogatólábak még a fürgekarolópókok között is különösen hosszúak, amiről a faj latin nevét („longipalpis - hosszútapogatójú”) kapta. A *Philodromus* fürgekarolópók-fajok jellegzetes, lapított testalkatuk és oldalirányba álló lábaik miatt nagy külső hasonlóságot mutatnak egyes, náluk jóval nagyobbra növvő, trópusi vadáspókokkal (például *Heteropoda* spp.). Bár a két csoport nem áll rokonságban egymással, mindkettő a függőleges felületeken való magabiztos közlekedésre és vadászatra specializálódott. Egymástól függetlenül kialakult, hasonló testfelépítésük így az úgynevezett konvergens evolúció jó példája.

Kép készítője: Kalocsai László

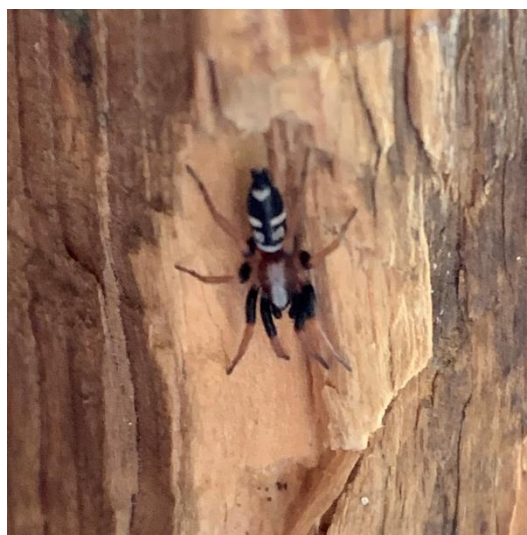

A **csodáspók** (*Pisaura mirabilis*) háló segítségével ejti el áldozatait. Űde réteken, erdőszéleken szinte mindenhol az országban gyakorinak mondható.

Kép készítője: Almási Petra

Látványos mintázatú, mégis ritkán megfigyelt **kővipókfaj**, a *Poecilochroa variana* hím egyede látható ezen a fotón. Életmódjáról alig tudni valamit azon túl, hogy nappali vadász, és főként száraz, napos élőhelyeken, köves, homokos talajon fordul elő, az éjszakát pedig gyakran kövek alatt tölti. Bár élnek hazánkban hasonló színezetű kövipókok, például az öves kövipók (*Kishidaia conspicua*) és a háromfoltos kövipók (*Aphantaulax trifasciata*), mégis a *P. variana* a legdíszesebb mindközött.

Kép készítője: Raskóy-Novák Dávid

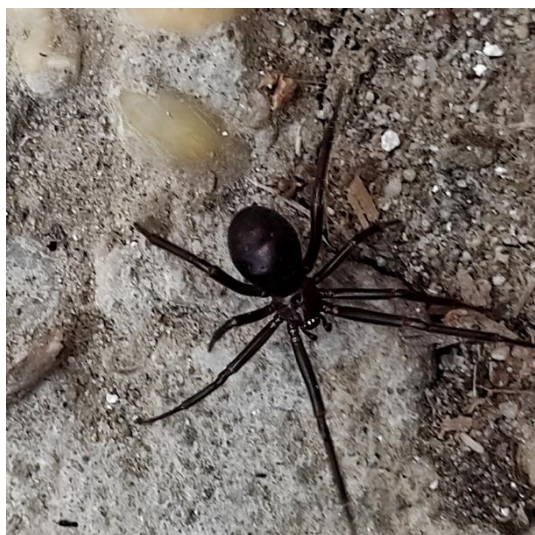
Ezen a fotón a **Scotophaeus nembe tartozó kövipók** néz szembe a kamerával. Marcona kinézete ellenére veszélytelen pókról van szó, amely lakásokban is gyakori, bár ritkán kerül szem elé: a 1,5 centi testhosszúságú pók ugyanis éjszaka indul csak portyára. Étlapján saját testméreténél nagyobb pókok, többek között zugpókok is szerepelnek. A kockázatos, birkózásszerű küzdelem közben a kövipók erős, ragacsos fonalat ereszt szövőszemölcséből, ezzel megbéklyózva a veszélyes préda lábait.

Kép készítője: A. Iván

A jellegzetes mintázatú és alkatú **csupaszpók** (*Scytodes thoracica*) hazánk egyik legegyszerűbb vadásztechnikájú pókja. A nevéhez híven szinte csupasznak tűnő pók testét valójában sok-sok mikroszkopikus szőr borítja, amelyekkel a 6mm-es testhosszúságú pók pontosan érzékelni tudja a környezetében mozgó rovarok (kicsi legyek, lepkék, pikkelykék) és pókok által keltett légmozgásokat. Amint a csupaszpók lassú, óvatos mozgással egy-két centi távolságra megközelítette áldozatát, elképesztő sebességgel (0,14 másodperc alatt) méreggel átitatott, levegőn száradó ragasztót fecskendez rá csáprágóiból. A cikkcakkalokban érkező fonál nem csak gúsba köti a zsákmányt, de a beszívódó méreg miatt szinte azonnal le is bénítja azt. Az eredetileg a trópusokon honos faj mára szinte egész Európában elterjedt, különösen lakások és épületek sötét, párás részeit kedveli. Nőtényei akár három évig is élhetnek.

Kép készítője: Ullrich Vanda

Fenyegető kinézetű nőstény **nagy faggyúpók** (*Steatoda grossa*) bukdácsol a kövek között. E faj az egyik leggyakoribb hazai szinantróp faj, azaz olyan pókfaj, amely előszeretettel él emberlakta környezetben. Ha a fotó láttán a hírhedt fekete özvegy jutna eszünkbe, az nem véletlen, a faggyúpókok (*Steatoda* spp.) és a hazánkban nem honos fekete özvegyek (*Latrodectus* spp.) ugyanis a törpepókfélék (Theridiidae) családján belül is viszonylag közeli rokonok. Bár első ránézésre igen hasonlóak, az özvegyek lábai arányaiban hosszabbak és utótestük hasi oldalán szinte mindig látható vörös folt, csík, vagy homokóra-alakú minta. A faggyúpókok mérge kevésbé veszélyes az emberre nézve, rendszerint mindössze enyhén viszkető duzzanatot okoz. Kusza kinézetű hurokhálójukat többnyire sarkokba, ablakok mélyedésébe, vízszintes felületek (például polcok, radiátorok, párkányok) alá szövik. Hálójuk különösen erős, és a függőlegesen a földhöz erősített, ragacsos fogófonalak a póknál jóval nagyobb, erősebb prédát is képesek megbéklyózni, többek között a földön közlekedő poloskákat, ezerlábúakat, bogarakat és darazsakat is. A nőstények több évig is élhetnek, sötét utótestükön legtöbbször különálló, világos foltok sorakoznak, de különösen az idősebb példányok között előfordulnak a fotón szereplő példányhoz hasonló, teljesen fekete egyedek is.

Kép készítője: Paulikné Szarka Krisztina

Kétpettyes méspók (*Titanoeca schineri*) felnőtt hímje látható a fenti képen. A méspókok (Titanocidae) robosztus testalkata igen hasonlatos az eretnekpókokéhoz (Amaurobiidae). A faj tipikus élőhelye síkságok és dombvidékek talajszintje: kövek, fatörzsek alatti hűvös, száraz környezetben szövi hálóját. A háló buktatófonalai kinyúlnak a kövek alól, és jelzik a póknak, ha egy óvatlan rovar rájuk lép. A méspókok nőstényei egységesen barnás-fekete színűek, a felnőtt hímek azonban színesebbek: előtestük sárgás, sokszor feltűnő narancsvörös, utótestüket pedig gyakran fehér foltok díszítik. Ezekből a kétpettyes méspók esetében értelemszerűen kettő van, fajtársánál, a *T. quadriguttata*-nál négy látható, míg a többi hazai faj esetében nincsenek foltok.

Kép készítője: B. Gábor

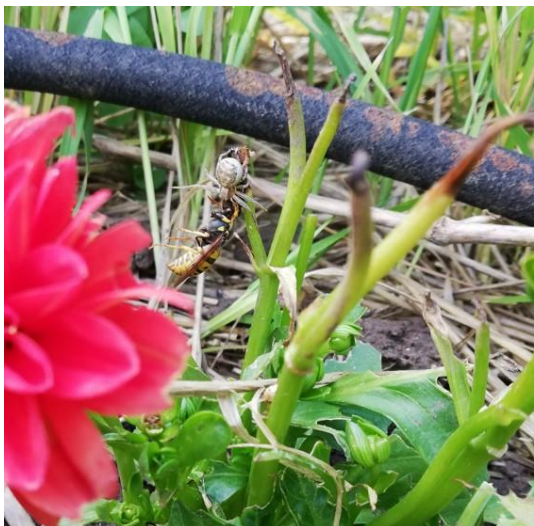
A **földi farkaspók (*Trochosa terricola*)** nevéhez híven a talajszinthez kötődik, a növényekre jellemzően nem mászik fel. A többi farkaspók rokonához hasonlóan nem sző fogóhálót, helyette a talajfelszínen aktívan keresgélve ejti el zsákmányát. Néha lehullott falevelek között, esetleg kövek vagy a fakéreg alatt lapul meg.

Kép készítője: Bombay Bálint

A **derespók (*Uloborus walckenaerius*)** nagyon különös jószág. Szép kerekhálóját általában vízszintes síkban készíti és abban fejjel lefelé üldögélve várja a napi betevőjét. További különlegessége, hogy nem rendelkezik méregmirigyekkel, így zsákmányát selyembe bugyolálással tudja csak ártalmatlanítani.

Kép készítője: Sz. Zoltán

Hazánkban több mint egy tucat fajjal képviselik magukat a **Xysticus nembe tartozó karolópókok**. Mivel sokszor virágok közelében vadásznak, gyakran ejtenek el viráglátogató rovarokat, amivel komolyabb kárt nem okoznak. Gyakorta előfordul, hogy akár kártevőket, vagy az emberek számára kifejezetten kellemetlen rovarokat is ragadoznak, mint a képen látható egyed.

Kép készítője: Borsodi Helga

A **tüskéskezű álfarkaspók (*Zoropsis spinimana*)** eredetileg a Földközi-tenger mellékén volt honos, azonban az utóbbi években északi irányba terjeszkedik. Magyarországon 2013-ban észlelték először, azóta az ország több pontján felbukkant.

Kép készítője: Sebestyén Anna

